

ярка подкрепа на индивидуализма си — на презиртелното си отношение къмъ безличията и филистеритъ. Допада му и суперъ-нервозитетътъ на великия безумецъ, неговиятъ „Дионисиевски бѣсъ“, който го прави тъй напрегнатъ и изстжпленъ и който не е чуждъ и на нашия авторъ. И после философската смѣлостъ и дързостъ на Нитче — да отиде до край: да надзърне отвѣдъ човѣшкитъ категории на доброто и злото, да не се ужаси като Фауста отъ вида на Земния духъ, що събира въ себе си силитъ на живота и смъртъта, да направи знаменитата преоценка на всички ценности — всичко това е пленявало Славейкова, който самъ е живѣлъ съ подобни стремежи и копнежи. Омаянъ е билъ особено отъ стила на Нитче — отъ неговитъ свѣткавични афоризми, поразяващи антитези и парадокси, на които почва да подражава, кога съ по-голѣмъ, кога съ по-малъкъ успѣхъ.

Очевидно, съ нитчеански духъ сж проникнати: „Сѣнката на свѣрхчовѣка“ (Блѣнове), „На другия брѣгъ“, „Спастрена наздравица“ и „Химни за смъртъта на свѣрхчовѣка“ (На острова...). Нитчеански мисли изказва и Дивисиль въ „Кървава пѣсень“. И при все това, съвсемъ не може да се каже, както и самъ Славейковъ признава, че той е „нитчеанецъ“: — „Иво Доля е пъленъ съ противоречия, и едно отъ най-хубавитъ му противоречия е — че се смѣта за нитчеанецъ. А истината е, че той само обича да цитира Нитче, като смѣта неговитъ мисли за рози и се старае да ги вмѣсти въ букета на своитъ мисли, колкото се може по-добре. Съ това той доказва, не само че знае добре да цитира, а доказва и което опровергава... Само въ едно нѣщо е той, може би, действително нитчеанецъ: въ омра-